

BIJENKOMSTEN
PLATFORM
THEORETISCHE
LEERWEG DRUK
BEZOCHT

Hoe geef je vorm aan LOB en het loopbaan-dossier?

Waarom is loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en het loopbaandossier belangrijk? Hoe geef je LOB plek op school? En wat doe je dan? Welke activiteiten organiseer je rond LOB? Die vragen stonden centraal op een drietal bijeenkomsten die het Platform Theoretische Leerweg - in samenwerking met Stichting Leerplan Ontwikkeling, het Platform Bèta Techniek en de Stichting Platforms VMBO - in de afgelopen weken over LOB en het loopbaandossier in de Theoretische Leerweg organiseerde. Wij bezochten de sessie in de Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle en maakten een sfeerverslag.

De belangstelling voor de bijeenkomsten in Zwolle, Veenendaal en Den Bosch was groot; alle middagen waren volgeboekt. Voorzitter Bart Engbers van het Platform TL: "We telden drie keer 105 inschrijvingen met nog een wachtlijst van 100 personen. Dat duidt op een grote behoefte aan informatie."

Verplicht

Per 1 augustus van dit jaar maakt LOB verplicht deel uit van het curriculum van alle leerlingen van alle leerwegen in het vmbo en gaan ze aan de slag met het loopbaandossier. Veel scholen in de Theoretische Leerweg zitten nog met vragen. Bart Engbers: "Er zijn scholen die al goed op weg zijn met LOB, maar veel scholen worstelen nog met de vraag: hoe geef ik vorm aan LOB? Als organisatoren willen we een denkraam aanbieden, een routekaart, hoe met LOB aan de slag te gaan." "Het gaat er om dat kinderen leren hoe ze gefundeerde keuzes kunnen maken", zei Maartje van Meijel, beleidsmedewerker van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, voor het begin van de gesprekken in de

werksessies. Ze verwees in haar toelichting naar de wet en nieuwe regelgeving. Een groot aantal deelnemers gaf aan de wetgeving rondom LOB moeilijk te kunnen vinden. "Kijkt u naar de Regeling examenprogramma's voortgezet onderwijs", zei Van Meijel. "En op de website www.vernieuwingvmbo.nl staat het ook allemaal", voegde SPV-voorzitter Jan van Nierop er aan toe. Daarna was het woord aan de deelnemers. In drie rondes van een half uur konden ze aansluiten bij werksessies met een thema naar keuze. Er waren er tien: visieontwikkeling, van visie naar beleid, van beleid naar praktijk, samenwerking met het bedrijfsleven, samenwerking met MBO, oriëntatie van TL-leerling op vervolgonderwijs, taken en rollen, LOB in de vakken, het loopbaandossier, PTA en loopbaangesprekken. Wij kozen voor drie onderwerpen waarvan we fragmentarisch verslag uitbrengen.

Visieontwikkeling

Hoe ziet de wereld van morgen eruit? Wat is jouw bijdrage als school hieraan? Welke rol kan LOB

spelen? Gijs van Schooten, docent LOB Avila College, Hengelo: "Het is belangrijk om niet meer heel gericht op te leiden. Opleiden doe je op basis van een aantal basisvaardigheden waarmee leerlingen aan hun toekomst kunnen beginnen en waarmee ze zich verder kunnen ontwikkelen. Flexibel zijn is belangrijk." Myriam van Megen, P&O adviseur en decaan Mavo en vmbo basis/kader aan het Vellesan College, IJmuiden.

"Netwerken is belangrijk. Hoe meer mensen een leerling kent des te beter het voor 'm is. Het is belangrijk dat we hen leren open te staan voor anderen." Ilonka Donker, teamleider vmbo BB, KB en TL aan het Nuborgh College Veluvine, Nunspeet: "Leerlingen moeten leren hun antennes uit te zetten. Zelf in hun netwerk ontdekken waar ze terecht kunnen voor meeloopdagen of stages. Ze krijgen geen baan meer voor het leven, maar moeten in meerdere functies aan het werk. Daarom moeten ze breed zijn opgeleid."

HET PRINCIP VAN LOB: NIKS IS ONMOGELIJK

Arie Koning, projectleider Toptechniek in bedrijf aan het Deltion College, Zwolle: "Hebben onze leerlingen in de toekomst nog wel een baan? Kijk eens naar de robotisering en automatisering en wat er momenteel allemaal gebeurt in de bankwereld waar duizenden

banen verdwijnen. Moeten we hen in plaats van op te leiden voor een baan niet opleiden voor het leven, tot volwassen burgers?" Myriam van Megen: "Dat is een dooddoener, dat is me veel te gemakkelijk." Ilonka Donker: "Het principe van LOB is dat niks onmogelijk is voor leerlingen. Jij wilt architect worden? Dat kan. Het wordt dan wel een lange weg, moet ik je eerlijk vertellen."

Reële beelden

Gijs van Schoten: "Opdracht binnen LOB is om de leerlingen kennis te laten maken met alle profielen. Onbekend maakt immers onbemind." Ilonka Donker: "Prachtig al die LOB-gesprekken, maar geef leerlingen wel een reëel beeld van een sector. Natuurkunde bestaat niet alleen uit spannende proefjes, maar is voor een groot gedeelte ook het leren van de theorie. Vertel dat! Pas op voor hiaten in beroepsbeelden." Piet Pol, conrector Mavo aan het Christelijk Lyceum, Apeldoorn: "Daarom laten wij onze leerlingen een dagje meelopen in de praktijk, zodat ze kunnen zien of de gemaakte keuzes bij hen passen."

Samenwerking met bedrijfsleven

Johan Heersma, docent en mentor vmbo TL aan Stad en Esch, Diever: "Het is moeilijk om leerlingen te plaatsen in bedrijven. We proberen van alles; schrijven brieven, organiseren avonden met leerlingen, ouders en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en hebben leerlingen ook gevraagd om het zelf te doen, het blijft hoe dan ook moeilijk." Sander Blok, teamleider Mavo 3 Veluws College Mheenpark, Apeldoorn: "De leerlingen voeren bij

ons tafelgesprekken met ouders. Ouders vertellen over de beroepen en bedrijven waarin ze werken en leerlingen stellen daar vragen over. We verdelen het zo dat ze kennis maken met verschillende beroepenvelden, ook met sectoren waarvoor ze eigenlijk geen belangstelling hebben. Wat vaak gebeurt is dat ouders leerlingen een dagje stage in een bedrijf aanbieden. Zo bouwen wij als school een mooi bestand op waar we in de toekomst verder mee kunnen."

Frans Bouwens, afdelingsleider Mavo 2, 3 en 4 Bonhoeffercollege Castricum: "Iedereen kan bij ons toch wel makkelijk een stageplek vinden. Kinderen zijn heel enthousiast om buiten de schooldeuren te leren. Wij laten ze hun stageverslag presenteren bij hun mentor in de klas. Zo delen ze hun ervaringen met andere leerlingen waardoor ze elkaar enthousiasmeren." Jaap Oosting teamleider vmbo TL RSG Wolfsbos, locatie Groene Driehoek, Hoogeveen: "Leerjaar 3 en 4 staat bij ons als een huis.

Leerlingen moeten een week stage lopen en die plek moeten ze zelf zoeken. Ze mogen geen stage lopen in het bedrijf waar hun ouders werken, dat is te gemakkelijk. Laat hen zelf op bedrijven, mensen afstappen, dat hoort ook bij het leerproces."

Johan Heersma: "Alle leerlingen hebben een mobiele telefoon, maar niet iedereen kan ermee bellen. Daarom leren we leerlingen in rollenspellen hoe je een telefoongesprek met een bedrijf voert, dat is in het voortraject heel belangrijk.

Jaap Oosting: "Leerlingen denken dat hun docenten lastig zijn, maar ervaren in het bedrijfsleven pas echt hoe het toe gaat in de wereld. Ze ontdekken tijdens hun stage welke

eisen er iedere dag aan hun worden gesteld." Elly de Wit, teamleider vmbo basis/kader en TL aan het Nuborgh College Oostenlicht, Elburg: "We organiseren voor leerlingen zogeheten veldtripjes naar bedrijven, maar het lukt bedrijven niet altijd om daar goed vorm aan te geven. Het gebeurt dat bedrijven over de hoofden van onze leerlingen heen praten door te ingewikkeld taalgebruik. Dat is jammer, want dan haken onze leerlingen af omdat ze niet begrijpen wat er wordt gezegd."

Sander Blok: "Wij sturen voor aanvang van de stageperiode de opdrachten die leerlingen in een bedrijf moeten uitvoeren naar de bedrijven toe. Dan kun je dat voorkomen."

Loopbaangesprekken

Joost Smit, decaan vmbo TL SGL Lelystad: "Wij lopen als school vast in de organisatie van de LOB-gesprekken. Die gesprekken kosten tijd en dat gaat in de praktijk ten koste van andere zaken. Onze mentoren zijn allemaal getraind volgens de leer van Marinka Kuijpers en de leerlingen zijn ook positief. Maar het voeren van de gesprekken is weer een taak die er bij komt, er moet nu iets af."

Jaap Willem van der Linden, teamleider Mavo, Havo, VWO Vechtdal College, Dedemsvaart: "Heeft jullie school niet vanuit een visie gedacht?"

Joost Smit: "Te weinig. Die gesprekken gaan nu ten koste van de lessen. De urgentie om de gesprekken te voeren wordt wel gevoeld, maar ze moeten nu nog worden gefaciliteerd."

Johan Heersma: "Plannen groeien en groeien, maar over de implementatie wordt onvoldoende nagedacht." Liesbeth Koebrugge, mentor klas 4 vmbo TL

en docent Engels, Gilde College, Hengelo: "Onze school heeft deze gesprekken ingeroosterd." Joost Smit: "Om tijd te winnen voeren we ook gesprekken met vier leerlingen tegelijk. Dat geeft een heel andere dynamiek."

LOOPBAANGESPREKKEN MOGEN NIET LEIDEN TOT STRESS BIJ DOCENTEN

Liesbeth Koebrugge: "Ik hoop niet dat loopbaangesprekken iets gaat worden wat docenten moeten doen, omdat de wet het nu eenmaal voorschrijft. Anders ben ik bang dat de gesprekken een doel op zich worden. Volgens mij zou het zo moeten zijn dat leerlingen zelf bezig zijn met het uitstippelen van hun toekomst en niet zo zeer hun docenten. Docenten ervaren deze gesprekken op dit moment als een extra taakverzwaring." Joost Smit: "Het mag zeker niet leiden tot stress bij docenten."

Bevindingen

Na afloop van de werksessies vroegen we een aantal deelnemers naar hun bevindingen van deze middag. We kwamen allereerst uit bij twee collega-decanen van het Esdal College Oosterhesselen: Melina Numan-Osinga: "Het was een verhelderende middag waarin we veel bruikbare informatie hebben gehoord. Het was ons nog niet duidelijk wat er exact van ons verlangd en geëist wordt in het loopbaandossier. Het ministerie van OCW heeft dat kort inzichtelijk gemaakt in de presentatie. Alleen dat al is winst. Daarnaast was het prettig om ervaringsverhalen van

collega's uit verschillende regio's van het land te horen. Er was eigenlijk tijd te kort, want telkens als ik in een goed gesprek zat, begon weer een nieuwe werksessie."

Hestel van de Vendel: "Ik vond het een prettige middag. Ik heb veel ideeën gehoord. Het was in het begin wel even uitzoeken welke onderwerpen in de werksessies aan welke tafel werden besproken.

Daardoor werd ik in het begin geconfronteerd met volle tafels. We zijn blij met de informatie van het ministerie over LOB en het loopbaandossier, dat gaan we zeker nog eens allemaal teruglezen."

Tom Koning, decaan Mavo, csg Bogerman, Sneek en Balk: "Ik ben tevreden over deze middag. Met name de werksessie over het PTA vond ik interessant. Wat doe je als school met je PTA in het kader van LOB?

Ik vond het fijn om met collega's te kunnen discussiëren. Het is goed om andere visies te horen waardoor je ontdekt waar je als school zelf staat."

Jaap Willem van der Linden, teamleider Mavo, Havo, VWO Vechtdal College, Dedemsvaart: "Mooi om te zien dat er uitwisseling tussen de collega's plaats vond. Het was beslist nuttig, maar als ik eerlijk ben was het voor mij iets meer brengen dan halen. Ik had gehoopt op iets meer halen. Als aandachtspunt neem ik mee terug naar school dat het belangrijk is dat alle docenten verstand krijgen van LOB. Ik heb er zelf ook praktische ideeën over. Waarom koppelen we bijvoorbeeld niet voor langere periode, bijvoorbeeld 3 jaar, een vaste groep leerlingen aan één docent voor LOB? Een docent leert leerlingen gedurende een langere tijd veel beter kennen en kan hen daardoor veel beter begeleiden. Voorwaarde is wel dat er een klik moet zijn tussen leerling en docent, anders werkt het niet."